

Republic of Serbia
MINISTRY OF ENERGY, DEVELOPMENT
AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

НАТУРА 2000

Јелена Дучић

Београд, 6.септембар 2013.

Republic of Serbia
MINISTRY OF ENERGY, DEVELOPMENT
AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

Натура 2000

- Натура 2000 - европска еколошка мрежа подручја намењених очувању европских значајних врста и типова станишта
- Директива Савета Европе 92/43/ЕЕС о очувању природних станишта дивље флоре и фауне (*Council Directive 92/43/EEC on the Conservation of Natural Habitats and of wild fauna and flora*)
- Директива Савета Европе (2009/147/ЕС) о очувању дивљих птица (*Council Directive 2009/147/EC on the conservation of wild birds*)

Republic of Serbia
MINISTRY OF ENERGY, DEVELOPMENT
AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

Циљ

- Циљ мреже Натура 2000 је обезбеђивање дуготрајног опстанка европских врста и станишта
- Директива о стаништима предвиђа установљивање европске мреже Натура 2000, која има за циљ да обезбеди да се врсте и њихова станишта одрже у повољном стању очувања (*favorable conservation status*) у њиховом природном домену путем одређивања циљева очувања (*conservation objectives*) за свако подручје.

Republic of Serbia
MINISTRY OF ENERGY, DEVELOPMENT
AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

Концепт

- Мрежа Натура 2000 – две врсте подручја:
 1. Посебна подручја заштите за очување врста птица (*Special Protection Areas - SPAs*)
 2. Посебна подручја за очување станишта и врста (*Special Areas of Conservation - SACs*)
- Процес успостављања – Директива о стаништима предвиђа 3 корака:
 1. предлог подручја за Натура 2000 (земља чланица),
 2. селекција подручја од значаја за Заједницу – SCI (Европска Комисија, земље чланице, наука, НВО и заинтересоване стране) и
 3. управљање подручјима Натура 2000 (земља чланица)
- Избор подручја Натура 2000 базира се на научним подацима
- Важно је остварити комуникацију између свих актера у овом процесу

Republic of Serbia
MINISTRY OF ENERGY, DEVELOPMENT
AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

Натура 2000 процес

HABITATS DIRECTIVE

BIRDS DIRECTIVE

Accession to
EU

**National List of
proposed sites
(pSCI)**

**Special
Protection
Areas (SPA)**

Within 3 years

**Sites of
Community
Importance (SCI)**

Within 6 years

**Special Areas of
Conservation
(SAC)**

Republic of Serbia
MINISTRY OF ENERGY, DEVELOPMENT
AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

Биогеографски региони

- Биолошка разноврсност на европском нивоу сврстана је по биогеографским регионима према којима се одређују подручја од значаја за Заједницу (SCI), за сваки регион
- Биогеографски семинари – за сваки биогеографски регион:
 - разматра се предлог Националне листе pSCIs
 - учествују земље чланице ЕУ, научници, НВО, Европска Комисија и ETC/BD

Republic of Serbia
MINISTRY OF ENERGY, DEVELOPMENT
AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

Натура 2000 у Европи

The EC Natura2000 network across biogeographical regions

■ Natura2000 site

Biogeographical
regions 2005

- Alpine
- Anatolian
- Arctic
- Atlantic
- Black sea
- Boreal
- Continental
- Macaronesia
- Mediterranean
- Pannonian
- Steppic
- Outside data coverage

Note: Natura2000 data for
Cyprus and Malta are not
included.

Republic of Serbia
MINISTRY OF ENERGY, DEVELOPMENT
AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

Конвенције ратификоване од стране Републике Србије

- Конвенција о мочварама које су од међународног значаја, нарочито као станишта птица мочварица – Рамсарска конвенција
- Конвенција о биолошкој разноврсности (CBD)
- Конвенција о међународној трговини угрожених врста дивље флоре и фауне (CITES)
- Конвенција о очувању миграторних врста дивљих животиња – Бонска конвенција (CMS)
- Конвенција о заштити европске дивљачи и природних станишта – Бернска конвенција
- Конвенција о заштити и одрживом развоју Карпата – Карпатска конвенција
- Конвенција Уједињених нација за борбу против дезертификације, посебно у Африци (UNCCD)
- Конвенција о заштити светске културне и природне баштине – (Heritage Convention)
- Међународна конвенција за заштиту птица

Republic of Serbia
MINISTRY OF ENERGY, DEVELOPMENT
AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

Пројекти

- Развој Емералд мреже у Републици Србији
- Важна подручја за биљке (ІРА)
- Важна подручја за птице (ІВА)
- Подручја за заштиту дневних лептира (РВА)
- Хармонизација националне номенклатуре за класификацију станишта са међународним стандардима
- Инвентар мочварних и других водених станишта у Републици Србији
- Интеграција локалних заједница и заштите природе у оквиру European Green Belt иницијативе (2005-2007.)
- Подизање свести о биодиверзитету и одрживом развоју заједница на подручју Старе планине (2006.)
- Развој Карпатске еколошке мреже у Србији (2006-2009.)
- Заштита биодиверзитета плавних подручја долине реке Саве (2006-2009)

Republic of Serbia
MINISTRY OF ENERGY, DEVELOPMENT
AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

Емералд

- Препоруком 16. (1989) Бернске конвенције дефинисано је идентификовање подручја од посебног интереса за очување врста и станишта које се налазе на анексима Бернске конвенције - ASCIs.
- 2005-2008. године реализован је пројекат „Развој Емералд мреже у Републици Србији“ у складу са Споразумом између Републике Србије и Савета Европе.
- Припремљена је база података у оквиру које су идентификована 61 Емералд подручје по биогеографским регионима, обухватајући 11,48% територије Републике Србије.
- Одржани су биогеографски семинари са циљем валидације достављених података
- Стални комитет Бернске конвенције усвојио је документ о листи предложених подручја Емералд мреже за земље западног Балкана

Republic of Serbia
MINISTRY OF ENERGY, DEVELOPMENT
AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

Твининг 2007

- IPA 2007 – Јачање административних капацитета за заштићена подручја у Србији (*NATURA 2000*), реализован 2010-2012
- Циљ – развој система заштите природе у Србији кроз три компоненте:
 1. хармонизацију законодавства (пројекат је допринео даљој хармонизацији кроз рад на Уредбама о еколошкој мрежи и оцени прихватљивости, предлог амандмана Закона о заштити природе),
 2. припрема предлога за Натуру 2000 (извршена процена постојећих података, одржана серија радионица са националним експертима, обука за ГИС; урађена је прелиминарна листа SPA подручја према Директиви о птицама, два пилот плана управљања) и
 3. институционални капацитети и стратегија комуникације (процена капацитета и предлог за јачање, програм тренинга у циљу јачања капацитета других сектора и нацрт Стратегије комуникације и акционог плана)

Republic of Serbia
MINISTRY OF ENERGY, DEVELOPMENT
AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

Транспозиција директива

- ЕУ Директива о дивљим птицама – 100% (потпуно транспонована):

Закон о заштити природе, Закон о дивљачи и ловству, Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива, Правилник о прекограничном промету и трговини заштићеним врстама и Правилник о проглашењу ловостајем заштићених врста дивљачи

Republic of Serbia
MINISTRY OF ENERGY, DEVELOPMENT
AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

Транспозиција директива

- ЕУ Директива о стаништима – 97,5% транспозиције:

Основни транспозициони инструменти су Закон о заштити природе, Закон о дивљачи и ловству, Уредба о еколошкој мрежи, Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива, Правилник о критеријумима за издвајање типова станишта, типови станишта, осетљиви, угрожени, ретки и за заштиту приоритетни типови станишта, мере заштите за њихово очување и Правилник о проглашавању ловостајем заштићених врста дивљачи

- Пуна транспозиција члана 6. Директиве о стаништима:

усвајањем Уредбе о оцени прихватљивости – ближе прописује поступак, садржину, рокове, начин спровођења оцене прихватљивости у односу на циљеве очувања и целовитост еколошки значајног подручја (подручја еколошке мреже), као и начин обавештавања јавности, утврђивања преовладавајућег јавног интереса и компензацијских мера

Republic of Serbia
MINISTRY OF ENERGY, DEVELOPMENT
AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

Уредба о еколошкој мрежи

- Установљена је Еколошка мрежа Уредбом Владе Републике Србије ради очувања биолошке и предеоне разноврсности, односно типова станишта од посебног значаја за очување, обнављања и/или унапређивања нарушених станишта и очување одређених врста од националног и међународног значаја на територији Републике Србије
- 101 еколошки значајно подручје и еколошки коридори, са прелазним роковима за идентификацију Европске мреже Натура 2000 као дела јединствене еколошке мреже у Републици Србији.

Republic of Serbia
MINISTRY OF ENERGY, DEVELOPMENT
AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

У току је

- Припрема пројекта за Успостављање еколошке мреже у Републици Србији
- Доношење Уредбе о оцени прихватљивости
- Доношење Уредбе о изменама и допунама уредбе о еколошкој мрежи
- Реименовање радне групе за еколошку мрежу укључујући Натуру 2000

Republic of Serbia
MINISTRY OF ENERGY, DEVELOPMENT
AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

ИПА 2012

- ИПА 2012 допринеће:
 1. даљем успостављању Натура 2000 подручја,
 2. мапирању типова станишта и врста према Директиви о стаништима,
 3. унапредити НАТУРА информациони систем, укључујући софтвер за обраду података

Republic of Serbia
MINISTRY OF ENERGY, DEVELOPMENT
AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

www.merz.gov.rs